

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/98/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

113/2016. számú (VII. 7.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által 2016. március 29-én előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2016. július 7-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. március 29-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben 2016. március 10-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal szeretne élni a 2016. március 10-én történt rendőri intézkedés ellen. A sérelmezett intézkedést a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság D. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának munkatársai hajtották végre.

A panaszos 2016. március 10-én, 15 óra 30 perckor a D. [...] áruház parkolójában várakozott az autójában, amikor is az egyik vásárlót rajtakapta, hogy hanyagságból vagy szándékosan a bevásárlókocsit nem visszavitte a helyére, hanem nagy lendülettel nekitolta a panaszos gépjárműve jobb hátsó oldalának, azonban a panaszos a tettest rajtakapta cselekménye közben, hiszen az autójában várakozott. A történetek után az elkövető (egy hölgy) igyekezett a helyszínt elhagyni, de a panaszosnak a testi épsége kockáztatásával sikerült ezt passzív eszközökkel megakadályoznia (nyolc napon belül gyógyuló sérülések és a ruházata

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

széttépésének az árán). Az elkövető a parkolóban tartózkodó többi vásárló szemeláttára megalázó testi bántalmazásban részesítette a panaszoszt. A kellemetlen és megalázó szituáció és az elkövető aktív akadályozó magatartása ellenére a panaszos nagy nehézségek árán sikeresen járőrt hívott a helyszínre. A kiérkező rendőrök nyegle modorban az események felől elkezdtek tájékozódni. A panaszos a garázda elkövetőnek megadta a lehetőséget, hogy először ő tájékoztassa a kiérkező rendőröket. Miután ez megtörtént vette kezdetét a panaszos rendőrök általi megaláztatása.

A panaszos épp hogy elkezdte mesélni a történeteket a saját szemszögéből, amikor a rendőrök elkezdtek azon nevetni, hogy őt megverte egy nő. A panaszos zaklatottságát és rettegését kihasználva nem oda illő megjegyzéseket tettek az esemény általa reprezentált változatára. A rendőri intézkedés igen hosszú ideig tartott és ezen idő alatt nem tájékoztatták a panaszoszt az eljárás menetéről és a soron következő eseményekről. Több óráig nem történt semmi, csak érthetetlen módon a kiérkező rendőrök száma növekedett folyamatosan, annak ellenére, hogy az érintett felek közötti feszültség ezt egyáltalán nem indokolta. A panaszos a hosszú és kilátástalan várakozás alatt jelezte, hogy fizikai szükségletét szeretné elvégezni, de az ott tartózkodó rendőrök – közösen – elutasították a kérését, amit azzal indokoltak, hogy köteles túrni a fogva tartást ilyen állapotban is. (A panaszos megjegyezte, hogy eközben semmi nem történt, csak álltak és vártak.) Több mint fél óras várakoztatás után látva a lehetetlen testtartását két rendőr megalázó módon elkísérte őt az áruháza mosdójába.

A hosszú, órákig tartó várakozása alatt többször megkérdezte, hogy mi következik, de csupán több óras, kilátástalan várakozás után sikerült megtudnia, hogy őrizetbe fogják venni és beviszik a kapitányságra kihallgatni. Ezt a panaszos felháborítónak tartotta, hiszen ő a történetek sértettje, aki rendőri segítséget kért egy elszenvedett garázda jellegű inzultus után, de mégis a rendőrök úgy kezelték őt, mint egy elkövetőt. Miután ezt az információt megtudta, megkérdezte az ott jelen lévő rendőröket, hogy a gépjárműve biztonságáról ki fog gondoskodni, amíg ő a kapitányságon lesz, amelyre azt felelték a rendőrök, hogy senki. A panaszos miután felmérte a helyzetét, telefonon megkérte a hűgát (K. V. T-át), hogy a lehető leghamarabb menjen a helyszínre és a rendőri intézkedés után vigye haza a gépkocsiját. A hűga megérkezett és megkérte őt a panaszos, hogy üljön be az autóba, hogy négyszemközt kioktathassa őt a panaszos arról, hogyan is kell a gépjármű titkos biztonsági berendezéseit kioldani. Épp, hogy elkezdte az elektromos és fizikai zár feloldásának a mikéntjét magyarázni, amikor is több rendőr iszonyú vehemensen, szinte kirángatva a hűgát az autóból minősíthetetlen hangnemben kitessekelte az autójából, megfosztva a panaszoszt ezáltal a tulajdonosi jogai gyakorlásától és a hűgát pedig sokkos állapotba hozták. A rendőrök ezen magatartásukat azzal magyarázták, hogy az autót nem szabad beindítani, mert az esélyt teremt a helyszín megváltoztatására. (A panaszos álláspontja szerint ilyen szándékuk nem volt, mert a tények az ő sértettségét bizonyították.) A panaszos megjegyezte, hogy a hűgával szemben tanúsított rendőri magatartás homlokegyenest szembe ment a ténnyel, hogy a kiérkező rendőrök a másik fél – garázda – autójának a tulajdonosát nem akadályozták meg abban, hogy a félig kitolatott autójával az újból a párhuzamos parkolása állapotában manőverezze magát.

Időközben helyszínelők érkeztek a helyszínre, akik a garázda személy által megváltozott helyszínt próbálták rögzíteni, de erről a tényről a sértett – mármint a panaszos – véleményére nem voltak kíváncsiak. A panaszos a helyszínelés befejezését követően azt kérdezte a rendőröktől, hogy a hűga elviheti-e az autóját, amelyre nemleges választ kapott és minden előjel nélkül arra kérték, hogy hagyja el a helyszínt és a rendőrautóval menjen a kapitányságra. A felkérésre természetesen igent mondott, így a panaszos távozott a

helyszínről. A helyszínen maradó rendőrökkel szeretne volna tisztázni, hogy hogyan, mikor és miként szolgáltatják vissza az autóját a húgának, hogy hazavihesse, azonban az egyik rendőr indulatosan a panaszosnak szegezte azt a kérdést, hogy „hogyan jön ahhoz, hogy pofázzon, mert ha sokat okosodik, akkor megbilincseli őt és így viszi be a kapitányságra”. A panaszos ekkor ellenkezést nem tanúsítva engedte magát megbilincselni. A panaszos ezen rendőri magatartást kifejezetten felháborítósnak és jogellenesnek tartja, mert a kényszerítő eszköz alkalmazására a legcsekélyebb okot sem szolgáltatta.

A panaszos a rendőri túlkapásokat tapasztalva a kapitányságon jelezte, hogy nem kíván élni a vallomástétel lehetőségével. Ennek ellenére különböző formákban és többször próbálkoztak ezen szándékától eltántorítani, jelezvén, hogy őt is garázdának minősítik és önbíráskodással fogják megvádolni. Mindezek ellenére az eljárás minden részében törvénytisztelő polgárként viselkedett a panaszos.

A rendőrség és az eljáró rendőrök jogsértő magatartását kiemelten bizonyítja az a tény, hogy a távozása előtt különböző űrlapokat töltettek ki vele, amelyekben arról is kérdezték, hogy kíván-e panaszt tenni a rendőri intézkedés ellen, amely kérdésre a panaszos igennel felelt. A kérdőívek mindegyikét három példányban válaszolta meg, de ezekből egyetlen példányt sem kapott. Jelezte, hogy amennyiben ez a rendőrségnek a negyedik példány elkészítése kigazdálkodhatatlan költséget jelent, akkor megelégszik egy telefonnal készített fotóval, de ezt sem engedélyezték. A panaszos véleménye szerint ennél jobban semmi sem igazolja a lefolytatott eljárás törvénytisztelő mivoltát. Mellékesen szeretné megjegyezni, hogy a dokumentációk elkészítése során jelen volt egy magasabb rangú rendőrtiszt is, aki nem mutatkozott ugyan be, de vagy a szolgálatparancsnok volt vagy pedig a rendőrkapitány.

2) A panaszos postai úton, 2016. március 30-án terjesztette elő panaszbeadványának kiegészítését.

A panaszos 2016. március 10-én, 16 óra körüli időben a D. [...] áruház (D- [...] utca 6. szám) „E” kapujánál a feleségére és a kislányára várakozva a saját gépjárművében ült, amikor hangos csattanásra lett figyelmes. Ebben a másodpercben észrevette, hogy a szomszédban parkoló, fehér színű Opel Astra kombi típusú kocsit vezetője a bevásárlókosarat nem vitte vissza a gyűjtőbe, hanem a parkoló autók között akarta hagyni, de hanyag mozdulata révén jó erővel hozzávágta azt a panaszos járműve jobb hátsó feléhez. A panaszos ekkor azonnal kiugrott a kocsiból és kérdőre vonta a hölgyet, aki el akart iszkolni a helyszínről, amelyet a panaszos – rossz tapasztalataira alapozva – passzívan meg akart akadályozni. Az ezt követően kettőjük között történtek szabálysértési- vagy büntetőeljárás tárgyát képezik (mely folyamatban van), azonban a panaszos nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A gépjárműve rongálása és a helyzet tisztázása miatt rendőrt hívott a helyszínre, hiszen semmi rejtegetnivalója nem volt, azonban az ezt követő rendőrségi hangnem és hozzáállás a legriasztóbb rémálmait is felülmutatta. A kiértesített rendőröket az időközben visszaérkező feléségével (dr. N. A.) és nyolc éves gyermekükkel várták; a neje a történeteket tanúsítani tudja. A kiérkező rendőrök nem köszöntek, nem azonosították magukat, „Mi a probléma?” szavakkal mentek oda hozzájuk. Először a károkozó hölgyet hallgatták meg pár szóban. A panaszos ezt követően a saját szavaival kívánta ezt követően a rendőröknek előadni, hogy mi történt, de mivel a kiérkező rendőröknek a panaszos logikája nem tetszett, folyton a szavába vágott és elképesztően türelmetlenül, idegesen hallgatta őt. Ekkor már a felesége kérte a másik rendőrt (aki egyébként jóval higgadtabban és tisztelettudóbban viselkedett, mint a

társa), hogy hallgassa meg a történeteket, aki ezt meg is tette. A panaszos számára érthetetlen módon az intézkedés alatt az „első” rendőr beszólásokat engedett meg magának, a panaszos és a felesége is felhívták arra a figyelmet, hogy egy kellemetlen helyzetben lévő állampolgár érthető módon feldúlt, de egy rendőr hivatalos szolgálata során, az intézkedés közben szakszerűen és semlegesen köteles viselkedni. Mindketten többször kértek arról tájékoztatást, hogy mi várható, de a „második”, higgadtabb rendőr rendszeresen a felettesével konzultált, láthatóan tanácsstalanul, hogy mi is legyen velük, több óra várakozás után, miközben a károkozó hölgy is többször hangoztatta, hogy sietnie kellene haza. Mivel előzetesen többször felvetették az előállítás lehetőségét, a panaszos felesége többször jelezte, hogy az teljesen szükségtelen, hiszen mindenkinek tisztázott a személyazonossága és a rendőrök érkezése után vita a helyszínen a károkozó és a sértett között nem volt, a konfliktust inkább a rendőrök magatartása gerjesztette. A rendőrök jól láthatták, hogy a helyszínen egy nyolc éves kislány is a várakozik a kocsiban, akit nem lehet még egyedül D. Budapestre hazaküldeni.

Hosszas bizonytalanság és teljes információhiány után úgy döntettek a rendőrök, hogy a károkozót és a panaszost előállítják, ennek közlésekor a panaszos felesége ismét közölte, hogy ez felesleges, ha úgymint lesz újabb meghallgatás, hiszen helyszínelőt hívtak a helyszínre és várható volt az eljárás folytatása. A rendőrök azt is nagyon jól tudták, hogy a panaszos feleségének és a gyermekének plusz költséget okozva buszra kell szállniuk, másrészt megfosztották a panaszost attól a lehetőségtől, hogy a jogvégezett neje a továbbiakban tanúként legyen jelen a rendőri intézkedésnél. Innentől súlyosbodott a bánásmód. Mikor a panaszos jelezte – kb. az addig eltelt három óra után –, hogy mosóba kellene mennie, a rendőr azt válaszolta, hogy köteles túrni és a szükségleteit visszatartani. A panaszos jelezte, hogy az áruházban van lehetőség mosóba menni, kísérik el. E kérésének csak jóval később, kb. 20 perces tanakodás után tettek eleget, amikor már látható volt, hogy a szükségleteit nem tudja visszatartani. Ezt a magatartást súlyosan sérelmezi.

18 óra 45 perc körüli időben a panaszos kérésére a helyszínre érkezett a testvére (K. V. T.), aki üdvözölte a holland barátjával a rendőröket és beült a panaszos kocsijába, mivel a kocsija ellopását megakadályozandó titkos védelmi eszközöket épített be, így ezek feloldásáról négy szemközt szeretne volna a hűgát tájékoztatni. Ekkor újabb döbbenetes dolog történt: hat rendőr rohant a vezetőüléshez és azonnal igazoltatták a panaszos testvérét, aki nyilvánvalóan nem akarta elvinni az autót, míg az intézkedés be nem fejeződik. A testvére a maga 160 cm magasságával nem fenyegethette meg a fegyverrel felszerelt hivatalos személyeket. A testvére teljesen sokkot kapott és azóta is borzalmasként megélve emlégeti a történeteket, hiszen ilyen rárohanásnak messze nem volt indoka a helyszínen. A rendőrök hozzáállását jól tanúsítja, hogy amikor magyarul nem tudó holland barátjával beszélt a panaszos testvére, akkor rászóltak, hogy beszéljen magyarul. Mintha erre bármiféle jogszabály kötelezné őt. (Ha kötelezné is, a holland állampolgárságú A. nem értené a barátnője és a rosszindulatú rendőrök magyar szavait.) Mindez még nem volt elég, semmiféle garanciát és tájékoztatást nem kapott a panaszos azon kérdésére, hogy mi lesz autójával, ha őt előállítják. Az „elfogulatlan” rendőrök ugyanis azt megengedték, hogy a károkozó barátnője a helyszínen maradjon. Arról sem kapott tájékoztatást, hogy a kocsira papírokkal nem rendelkező hűgát nem vonja-e felelősségre egy rendőr sem hazafelé menet, hogy milyen jogon vezeti a panaszos gépjárművét. Ekkor már nagyon türelmetlenné váltak a rendőrök, de a panaszosnak fontos volt, hogy a családi autójuk biztonságban legyen, ezért az egyik rendőr megkérdezte a panaszost, hogy jön magától, vagy megbilincselje. A panaszos második kérdése után is bilincsel fenyegetőzött, majd anélkül, hogy bármiféle ellenállást tanúsított volna használta a kényszerítő eszközöket. A döbbenetes eset szemtanúja volt a panaszos testvére is.

A panaszos beadványa további részében pontokba szedve, jogi érveléssel alátámasztva az alábbi pontjait sérelmezi a rendőri intézkedésnek:

- a szolgálati fellépés módját;
- az előállítását;
- a helyszín biztosítását;
- a bilincs alkalmazását.

A szolgálati fellépés módja tekintetében a panaszos hivatkozik a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 20. § (2) bekezdésében, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-ában foglaltakra. Ennek kapcsán előadta, hogy az esetében egyik előírt udvariassági szabály betartása sem történt meg. Mint jelezte, „Mi a probléma?” szavakkal üdvözölték a rendőrök, a jelvéyszámát csak kifejezett kérésre mutatta fel az „első”, udvariatlanabb rendőr. Az intézkedés (igazoltság) ténye ugyan nem vitatott, hiszen a panaszos hívta ki a rendőröket, de az előállításról és a későbbi intézkedések céljáról semmilyen tájékoztatást nem kaptak. Kifejezetten megalázó bánásmód alanya is volt, amikor három óra várakozás után mosdóba nem engedte ki a rendőr és még megjegyzéseket is tett. E kérésének csak késve tettek eleget, amely egyébként sérti az Rtv. 16. § (4) bekezdésében foglaltakat is.

A panaszos kifogásolja az előállítását, amely kapcsán előadta, hogy az előállítás foganatosítása kapcsán két, együttes körülmény fennforgása szükséges, nevezetesen: legyen annak jogalapja (Rtv. 33. §) és az legyen arányos (Rtv. 15. §). A rendőrök egyáltalán nem közölték vele az előállítása jogalapját, a mai napig nem tudja, hogy az Rtv. melyik szabálya alapján történt az intézkedés. Azonban a jogszabály úgy fogalmaz, hogy „a rendőr a hatóság vagy illetékes szerv elé állíthatja azt...”, vagyis semmilyen, Rtv.-ben felsorolt esetben nem kötelező annak alkalmazása. Sőt, mivel az előállítás egy jogkorlátozó eszköz, így az Rtv. – fentebb idézett – 15. § (1) bekezdésében foglalt arányosság követelményére is figyelemmel rendkívül körültekintően kell eljárni tekintetben, hogy egy adott helyzetben van-e értelme az előállításnak. Ha tehát fenn is áll az előállítás indoka és törvényes alapja van, annak alkalmazását gondosan kell mérlegelni. Ezért mondja ki a Szolgálati Szabályzat 28. § (7) bekezdése, hogy a már megkezdett előállítás is mellőzhető. A panaszos hívta a helyszínre a rendőröket (nem volt rejtegetnivalója), nyilvánvalóan onnan nem akart elmenni, önként igazolta magát, normális hangon beszélt a rendőrökkel, a helyszínen tartózkodott a felesége és a kislánya is, az előállítás szükségtelenségére többször felhívták a figyelmet, így az intézkedés kifejezetten szükségtelen és aránytalan volt. Hangsúlyozza a panaszos, hogy a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.181./2011/4. számú iránymutató ítéletében a következőket fejtette ki a rendőrség mérlegelési jogkörét illetően: *„A mérlegelési jogkör azonban soha nem jelent teljes döntési szabadságot: behatárolják nem csak a felhatalmazási (jogi) keretek, hanem azon belül szűkítik az adott eset körülményei is. A mérlegelés köznapi értelemben is latolgatást, fontolgatást jelent, nem tetszőlegességet, általánosabb jogi értelemben pedig a tényállási elemek viszonylagos értékének, a körülményeknek és a követelményeknek a számbavételét, értékelését, összemérését. Ezek között azonban soha nem szerepelhet szempontként, különösen nem válhat meghatározó tényezővé az eljáró hatóság kényelme. A mérlegelési jogkörben hozott hatósági döntés tartalmában és célját tekintve is kötött (nem csak behatárolt), mert az ilyen döntés követelményszintje is a legalkalmasabbnak, legmegfelelőbbnek, legcélszerűbbnek az elvárása. Különösen vonatkozik ez a lehetséges intézkedések közötti választásra. Az az intézkedés a legalkalmasabb, legmegfelelőbb, legcélszerűbb, amely még szükséges és már*

elégleges az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósulásához. Ez elégti ki az alperes által is irányadónak tekintett arányosság követelményét. Nem megfelelő az intézkedés, ha szükséges ugyan, de még nem elégleges és akkor sem, ha elégleges (alkalmas) ugyan, de (már) szükségtelen.”

A jogszerűtlen, szakmaiatlan helyszínbiztosítás kapcsán a panaszos az Rtv. 43. §-ában rögzítettekre hivatkozik, hiszen miközben a kikerkező rendőrök láthatták, hogy a károkozó el akart hajtani a helyszínről, engedték, hogy a gépkocsijával elálljon és beparkoljon, ezáltal megváltozott a helyszín, alkalmatlanná vált a későbbi 100 %-os bizonyításra.

A jogszerűtlen bilincs alkalmazás tekintetében a panaszos az Rtv. 48. §, a Szolgálati Szabályzat 39. § és 41. § előírásaira hivatkozik. Mindamellet, hogy a Szolgálati Szabályzat 39. §-a szerinti figyelmeztetés egyetlen egyszer sem hangzott el, nagyon meg lenne a panaszos lepődve, ha az esetében bármelyik bilincselési ok is fennállna. Önkárosító, támadó nem volt, szökés fel sem merülhetett, esetleges ellenszegülése esetén pedig testi kényszerrel kellett volna alkalmazni a Szolgálati Szabályzat fentebb idézett 41. § d) pontja szerint. A panaszos hangsúlyozza, hogy ekkor már hat rendőr volt jelen, az Rtv. 48. §-ában rögzített bármely magatartás – mindazokon túl, hogy nem jellemző a panaszosra – teljességgel értelmetlen lett volna. Teljesen jogalap nélküli, pusztán az intézkedő rendőr türelmetlenségét tükröző, dühből alkalmazott kényszerítő eszközről volt szó, amelynek kifejezett célja a panaszos álláspontja szerint a panaszos megalázása volt. Mikor elvitték, a testvérének az egyik női rendőr elismerte, hogy „Ez, azért túlkapás volt...”.

3) A panaszos felesége 2016. május 3-án küldte meg elektronikus úton a panaszos által, a részére adott, a panasz eljárás teljes tartamára szóló meghatalmazást, így az eljárásban a panaszost 2016. május 3-óta a felesége, mint meghatalmazott képviselő képviselte.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a D. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányság vezető 2016. április 19-én kelt átiratában a Testületet arról tájékoztatta, hogy a panaszossal szemben (a rendelkezésre álló iratok alapján) megállapítható, hogy a kifogásolt rendőri intézkedésre azért került sor, mert a D., [] utca 6. szám alatti parkolóból bántalmazásról érkezett bejelentés. Az ügyeleti küldési napló alapján az Auchan áruház biztonsági szolgálatának tagja (V. B.) tett bejelentést a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: PMRFK) ügyeletére, miszerint egy férfi beállt két autó mögé és nem hajlandó a rendőr érkezéséig elengedni őket, mert állítólag bántalmazták. A helyszínre rendőrt kért, ahová P. Zs. c. r. törm. és Sz. Á. c. r. törm. érkeztek és kezdték meg az intézkedést. A rendőrök az általuk írt jelentés alapján az intézkedést napszaknak megfelelő köszönéssel, bemutatkozással és azonosító számaik közlésével kezdték meg. A panaszost meghallgató rendőrök állítása szerint a panaszos rendkívül zavart, ideges állapotban volt a helyszínen, a történetekkel kapcsolatban és azt hajtogatta, hogy tekintsék meg a másik két hölgy testalkatát, mert látszik, hogy nagyobbak és erősebbek, tehát ő nem lehet hibás. Az intézkedő rendőr, P. Zs. c. r. törm. megkérte a panaszost, hogy moderálja magát, mire a panaszos azt sérelmezte, hogy a rendőr nem figyel rá, miért nem látja az erőfölényt. Ekkor P. c. r. törm. megkérte a járőrtársát a panaszos meghallgatására, akinek már tényszerűen elmondta a problémáját.

A panaszos előállítására bűncselekmény elkövetésének a gyanúja miatt került sor 2016. március 10-én 16 óra 40 perc és 22 óra 22 perc közötti időtartamban.

A rendőri jelentések szerint a panaszos felesége és a nyolc éves kislánya a helyszínen voltak, a rendőrök közölték, hogy a panaszost előállítják a D. Rendőrkapitányságra, mire a panaszos felesége mondta, hogy nem kívánnak sokat várakozni a helyszínen, így a gyermekkel együtt felszálltak egy autóbuszra.

A rendőri jelentések szerint a panaszos valóban jelezte, hogy használnia kell a mosdót, mire P. Zs. c. r. törm. intézkedett, hogy a helyszínen tartózkodó S. P. c. r. törm. és B. B. r. őrm. kísérik el az áruház mosdójába.

A rendőri jelentések szerint a panaszost mindvégig tájékoztatták arról is, hogy mi fog vele történni és arról is, hogy mi lesz a gépjárművével. A tájékoztatásokat a panaszos hol önmagából kikelve, hol pedig csendesen hallgatva vette tudomásul. A rendelkezésre álló adatok szerint a panaszos gépjárművét, lezárását követően a helyszínbiztosító járőr őrizte.

A panaszossal szemben bilincshasználatra azért került sor, mert a rendőri felszólításokat figyelmen kívül hagyta. Ellenszegült az előállításának és többszöri felszólítás ellenére is a saját gépjárműve mellől nem volt hajlandó elindulni. A panaszos többször fel lett szólítva, hogy bilincshasználatra fog sor kerülni, mire már a panaszos nyújtotta oda a kezét. A bilincselésre a panaszossal szemben 2016. március 10-én 19 óra 30 perc és 19 óra 50 perc között került sor.

Az iratokból megállapítható, hogy a károkozó a helyszínelő kiérkezését megelőzően visszaállt a parkolóba, hogy ne képezzen akadályt a gépjárműve. Az elmondásuk alapján került sor a helyszín meg szemlélésére, amely tény a jegyzőkönyvben is szerepel. Az iratokból nem állapítható meg, hogy bármelyik rendőr erre engedélyt adott volna, azonban a történetek szempontjából irreleváns, mivel a panaszos személygépkocsijának a másik fél a bevasárlókocsit toltá neki, így okozva a sérülést, azt nem a személygépkocsijával okozta.

Az érintett rendőrök jelentése szerint a panaszos mindvégig arrogáns magatartást tanúsított, hangulatingadozás volt jellemző rá, így egyszer hol együttműködő volt, míg máskor kiabált és sérelmezte, hogy sérülnek a jogai, nem kap megfelelő tájékoztatást. A rendőri jelentések szerint a vele szemben lezajlott intézkedés mindvégig udvarias hangnemben történt, a kellő tájékoztatást megkapta, azonban a panaszos nem volt együttműködő, hátráltatta az intézkedést.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a rendőrök a helyszínen udvariasan kommunikáltak, meghallgatták a panaszost és a szükséges tájékoztatást a részére megadták.

A panaszos az előállítása során úgy nyilatkozott, hogy a rendőri intézkedéssel szemben panasszal kíván élni, azonban érdemleges irat nem került elő arra vonatkozóan, hogy ezzel kapcsolatban milyen intézkedés történt, így e tekintetben a parancsnok kivizsgálást rendelt el. Ezen kívül tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben [...] bü. szám alatt közlekedés biztonsága elleni bűntett miatt és ...bü. szám alatt garázdaság vétség megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárás, amely ügyeket egységesítették.

2) Az ügyeleti küldési naplóban foglaltak alapján 2016. március 10-én, 16 óra 14 perckor tett a 112-es segélyhívó szám tárcsázásával V. B. mobiltelefonjáról bejelentést a PMRFK ügyeletére, amely szerint a hívó D., Auchan -1 biztonsági diszpécser, aki előadta, hogy egy úriember beállt az autó mögé és nem hajlandó a rendőr kiérkezéséig elengedni őket, mert állítólag bántalmazták. Az „E” kapunál vannak. Rendőrt kért a helyszínre. A helyszínen lévő járőrök tájékozódás után közölték, hogy a helyszínen lévő feleket előállítják garázdaság miatt. A helyszínre a bűnügyi technikus is megy.

A bejelentést F. K. r. ftörm. vette, aki 16 óra 20 perckor „helyszínre küldés” utasítást adott a járőröknek.

3) P. Zs. c. r. törm. 2016. április 18-án Cs. Gy. r. szds. utasítására készítette el jelentését, amelyben előadta, hogy 2016. március 10-én, 16 óra 40 perckor a szolgálata teljesítése során jelent meg az Auchan áruház „E” kapu, „Csiga” elnevezésű parkolóban az Á. 67 utasítására, mivel ott két személy összeverekedett.

A helyszínre érve a kollégájával (Sz. Á. c. r. törm-rel) azt tapasztalták, hogy egy férfi és három nő áll egy autó körül. A kollégájával rákérdeztek, hogy kik az ellenérdekű felek, majd őket különválasztották és megkezdték a meghallgatásukat. Sz. Á. c. r. törm. M. M. E-et hallgatta meg, míg P. Zs. c. r. törm. a panaszost.

Az intézkedés megkezdése a számukra a törvényben rögzített módon történt: napszaknak megfelelő köszönés, bemutatkozás, azonosító szám közlése, majd ezután rákérdeztek, hogy kik érintettek az ügyben. Ezt követően kezdődött meg a helyszínen jelen lévő személyek meghallgatása.

A panaszos a meghallgatása során rendkívül zavart idegállapotban volt a helyszínen korábban történetekkel kapcsolatban. Semmit nem tudott mondani, csak folyamatosan azt ismételte, hogy nézze meg a két rendőr a két nő és az ő testtömeg indexét, vegye már észre, hogy ők nagyobbak és erősebbek, mint ő, így ő nem lehet hibás. Továbbá a két hölgyet szitokszavakkal (amelyekre a rendőr szó szerint nem emlékszik, így nem példalózik) illetve, amely abbahagyására és önön moderálására őt a rendőr megkérte. Ezen kijelentései után többször megkérte őt a rendőr, hogy a tényekre hivatkozzon, mondja el saját szemszögéből, hogy mi történt. Ennek nem tett eleget, sérelmezte, hogy miért nem figyel rá a rendőr, miért nem látja, hogy a két hölgy nagyobb, mint ő. Mivel a rendőr látta, hogy a személye felé egyre ingerültebb a panaszos, így megkérte a kollégáját, hogy hallgassa meg ő a panaszost, aki ennek eleget is tett. Neki már ténylegesen elmondta a problémáját, így Sz. Á. c. r. törm. elmondta a panaszos problémáját P. Zs. c. r. törm-nek.

M. M. E. rendőri kérdésre elmondta, hogy a panaszos kérdőre vonta őt és a barátnőjét (V. T. K-t), hogy miért tolták neki a bevásárlókocsijukat a panaszos autójának. Ők erre azt felelték, hogy nem történt ilyen, mivel nem tolták neki a bevásárlókocsit az autónak. Ha ez így lett volna, akkor lenne nyoma. Erre a panaszos üvöltözni kezdett velük. Az üvöltést nem túrték, így úgy döntöttek, hogy otthagyják a helyszínt és beültek a saját autójukba, ami pár parkolóval a panaszos autója mellett állt. A panaszos miután látta, hogy a két nő beül az autóba odaszaladt a jármű hátsó részéhez, majd belekapaszkodott a személygépkocsi hátsó antennájába és azt nem engedte el. Ekkor V. T. K. kiszállt a gépjárműből és szóváltás alakult ki köztük és a panaszos között, ami tettelegességig fajult. Miután befejezték a verekedést V. T.

K. visszaült az autóba, majd ismét megpróbáltak elindulni. Ekkor M. M. E. volt a vezetőülésben. A panaszos ezt észlelve odaszaladt a vezetőüléshez és beült M. M. E. ölébe, így próbálta meg az elindulást megakadályozni. Ekkor hívta ki a rendőrséget M. M. E.

A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy hallotta, hogy egy bevásárlókocsit nekitolnak az autójának, mialatt ő az autójában ült. A nagy puffanásra kiszállt az autóból és kérdőre vonta a két nőt, hogy ezt miért csinálták, majd kérte, hogy térítsék meg a kárát. A két nő elmondása szerint erőszakos volt, kiabáltak vele, aminek következtében V. T. K-nal összeverekedett. Ő csak védte magát. Elmondta továbbá, hogy ő nem ütött meg senkit, illetve M. M. E. ölébe nem ült bele. Annyit szeretne, hogy megtérítenék a kárát.

A tanúkutatás és adatgyűjtés nem vezetett eredményre, mivel a parkolóban lévő kamera az Auchan áruház diszpécserje szerint nem abba az irányba nézett. Valamint a helyszínen és annak közelében, mivel hogy az egy parkoló, nem találtak olyan személyt, aki a cselekmény bekövetkeztét látta volna.

(A jelentés többi része a fénymásolás hibájából adódóan olvashatatlan. A betűk összemosódnak benne, homályos a nyomtatás, így a jelentés többi részének ismertetését a Testület nem tudta elvégezni.)

3) Sz. Á. c. r. törm. 2016. április 18-án szintén (az előző alpontban részben ismertetett, kollégája által megtett jelentéshez hasonlóan) Cs. Gy. r. szds. utasítására készítette el a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedés vonatkozásában a jelentését, amelyben előadta, hogy Á. 67 hívónevű ügyeletvezető utasítására jelen meg 2016. március 10-én, 16 óra 40 perckor a D., [] utca 6. szám alatt a „Cs.” elnevezésű parkolóban, mivel ott két személy összeverekedett.

A helyszínre érve kollégájával (P. Zs. c. r. törm-rel) azt tapasztalták, hogy egy férfi és három nő áll egy autó körül. Miután rákérdezett, hogy kik az ellenérdekű felek különválasztották őket, majd megkezdték a kihallgatásukat. A rendőr M. M. E-et hallgatta meg, míg P. Cs. c. r. törm. a panaszost.

Az intézkedés a számukra a törvényben rögzített módon történt, tehát a napszaknak megfelelő köszönéssel, bemutatkozással, azonosító számának közlésével kezdte meg azt a rendőr, majd rákérdezett, hogy kik érintettek az ügyben. Ezt követően kezdődött a helyszínen jelen lévő személyek meghallgatása.

A panaszost is meghallgatta Sz. Á. c. r. törm., mivel a kollégája közölte vele, hogy folyamatosan negatív kritikával illeti a két ellenérdekű hölgyet, így a releváns információk az ügygel kapcsolatban számára nem voltak felismerhetők. Erre valószínűleg azért lehetett szükség, mivel a férfi még a történetek hatása alatt volt, így inkább az egyik hölgy testtömegindexét kritizálta, mivel véleménye szerint nagyobb erőfőlényben volt a másik két hölgy, mint ő. A mondanivalója a rendőr kollégája szerint tele volt a másik fél sértegetésével, így ő nem tudta kiszűrni a történetek lényegét, ezért adta át a panaszos meghallgatásának a lehetőségét Sz. Á. c. r. törm-nek. A panaszos ekkor már higgadttabban, összeszedettebben adta elő a történeteket. Mivel a rendőr a másik két hölgyet is meghallgatta, ezért a számára ismertté vált mind a két fél verziója.

M. M. E. rendőri kérdésre elmondta, hogy a panaszos kérdőre vonta őt és barátnőjét (V. T. K-t), hogy miért tolták neki a bevásárlókocsijukat az autójának. Ők erre azt felelték, hogy nem történt ilyen, mivel nem tolták neki a bevásárlókocsit az autónak. Ha ez így lett volna, akkor lenne nyoma. Erre a panaszos üvöltözni kezdett velük, amelyet ők nem tűrtek, így úgy döntöttek, hogy otthagyják a helyszínt és beültek a saját autójukba, ami pár parkolóval a panaszos autója mellett állt. A panaszos miután látta, hogy a két nő beül az autóba odaszaladt a jármű hátsó részéhez, majd belekapaszkodott a személygépkocsi hátsó antennájába és azt nem engedte el. Ekkor V. T. K. kiszállt a gépjárműből és szóváltás alakult ki közte és a panaszos között, amely tettelegesséig fajult. Miután a verekedést befejezték V. T. K. visszaült a gépjárműbe, majd ismételten megpróbáltak elindulni. Ekkor M. M. E. volt a vezetőüléson. A panaszos ezt észlelve odaszaladt a vezetőüléshez, majd beült M. M. E. ölébe, így próbálta megakadályozni az elindulást. Ekkor hívta ki a rendőrséget M. M. E.

A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy hallotta, hogy egy bevásárlókocsit nekitolnak az autójának, mialatt ő az autóban ült. A nagy puffanásra kiszállt az autóból és kérdőre vonta a két nőt, hogy ezt miért csinálták, majd kérte őket, hogy térítsék meg a kárát. A két nő elmondása szerint erőszakos volt, kiabáltak vele, amely következtében összeverekedett V. T. K-val, azonban a panaszos csupán védekezett eközben. Elmondta továbbá azt is, hogy ő nem ütött meg senkit, illetve M. M. E. ölébe sem ült bele. Annyit szeretne, ha neki megtérítenék a kárát.

A rendőr ezt követően tanúkutatásba kezdett, de az eredményre nem vezetett. A parkolóban lévő kamera az A. Biztonsági Szolgálatának diszpécser szerint nem abba az irányba nézett.

A rendőröket a helyszínre M. M. E. hívta, aki elmondta, hogy a panaszos nekik esett, illetve nem hagyta őket elmenni a helyszínről, ezért gondolták úgy, hogy kihívják a rendőrséget.

A helyszínen tett megállapítások szerint ott bűncselekmény történt, ezért a verekedésben résztvevő személyeket tájékoztatta a rendőr, hogy elő fogják őket állítani a D. Rendőrkapitányságra. A panaszost személyi szabadságában valószínűleg az intézkedés céljának eredményes eléréseig korlátozták, amelyről érdemben nem tud az intézkedő rendőr nyilatkozni, hiszen ő csak a korlátozás egy részénél volt jelen.

Az Auchan parkolóba bűnügyi technikus érkezett (R. R. r. ftörm.), aki lefolytatta a helyszíni szemlét, az ezzel kapcsolatos tájékoztatást a panaszos részére ő adta meg.

A helyszínen jelen volt a panaszos felesége és nyolc éves kislánya is. A feleség közölte, hogy ő nem volt jelen az esemény során, nem tud semmit az ott történetekről, ezért őt a rendőrök nem vonták intézkedés alá, sőt meg is jegyezte, hogy nem is szeretné, ha intézkedés alá vonnák. Azonban ameddig váraoztak a helyszínen, a hölgyről kiderült, hogy bíró, aki rendőri intézkedésekkel szembeni panaszokat vizsgál és közölte, hogy nem lesz arányos, ha a férjét (panaszost) előállítják. Az intézkedő rendőr megkérdezte a panaszost, hogy van-e olyan személy, aki haza tudja szállítani a feleségét, illetve a gyermekét, amire azt válaszolta, hogy jelenleg nincs. A feleség nem rendelkezett vezetői engedéllyel. Miután a rendőr közölte, hogy a panaszost elő fogja állítani a D. Rendőrkapitányságra, közölte a felesége, hogy nem akarnak sokat várakozni a helyszínen, ezért a gyerekekkel felszállnak a buszra és hazamennek.

A panaszost végig tájékoztatták mind arról, hogy mi fog vele történni, mind pedig arról, hogy a gépjárművének mi lesz a sorsa. Azonban ezt hol hallgatólag tűrte, hol pedig magából kikelve, üvöltözve. Az intézkedés során végig megfigyelhető volt rajta a hangulatingadozás. Néha csendesen tűrte az intézkedés lefolytatását, néha pedig üvöltözött, illetve magából kifordulva szidta a rendőrség eljárását. A panaszos elmondása szerint ő úgy beszél a rendőrökkel ahogyan akar, mivel a rendőrök érte vannak, tehát nekik tűrniük kell azt, hogy bármilyen megjegyzést tehessen rájuk. A panaszos elmondta, hogy azért kellett az általa alkalmazott módszerekhez folyamodnia, tehát a kocsira kapaszkodnia, illetve beülni a hölgy ölébe, mert ismeri a rendőrség működését és tudta, hogy ha csak a rendőrségre bízna az eljárás lefolytatását neki nem térülne meg a kára.

Az intézkedő rendőr érdemben nem tudott arról nyilatkozni, hogy mikor jelezte a panaszos, hogy szeretné használni a mosdót, azt azonban tudja, hogy B. B. r. őrm. kísérte el az Auchan mosdójába, hogy el tudja végezni a szükségleteit.

A panaszossal szemben bilincset alkalmaztak, mivel a neki adott rendőri felszólításokat semmibe vette, csak a saját véleményét hangoztatta. Mivel korábban erőszakos magatartást tanúsított, tehát egy nőt többször megütött, egy másiknak az ölébe ült ezzel megakadályozva, hogy elhagyja a helyszínt, illetve a helyszínen tanúsított magatartásából kifolyólag joggal következtetett arra a bilincset alkalmazó kolléga, hogy egy esetleges támadástól is akár lehet tartani; a passzív ellenállásról már nem is beszélve. A panaszost figyelmeztették, hogy bilincshasználat fog következni. Erre már odanyújtotta a kezét, hogy tegye rá a kolléga a bilincset. Majd láthatóan elégedett volt azzal, hogy megbilincselték. Végig provokatív magatartást tanúsított, szándékosan tett olyan kijelentéseket, amelyek a rendőrök munkavégzését célozták. Folyamatosan hangoztatta, hogy úgy is megpanaszolja az intézkedést. Felhívta az intézkedő rendőr a panaszos figyelmét a jogorvoslati lehetőségekre is, illetve a panaszos többször elmondta, hogy mely szervekhez tud fordulni panaszával. A többszöri felszólítás, illetve a folyamatos tájékoztatás sem volt elegendő a panaszos számára. Ezek után is képes volt üvöltözni, hogy a jogai sérülnek, mivel nem kap folyamatos tájékoztatást. Ezen hangulatigazodásokat az intézkedő rendőrök közül senki sem tudta hová tenni, így ahányszor rákérdezett annyiszor lett ugyanarról a tényről tájékoztatva.

Az intézkedő rendőr jelentése végén megjegyezte, hogy a helyszínen volt olyan, hogy egyszerre hét rendőr tartózkodott, így vannak olyan részpanaszok, amelyekről érdemben nem tud nyilatkozni, mivel vagy nem volt ott és nem hallotta, vagy pedig másik személyt hallgatott meg, illetve egyéb helyszíni cselekményt végzett.

4) Egy jelentéstörédekét is a Testület rendelkezésére bocsátott a rendőrség, amely 2016. április 18-án készült, amelyben a jelentést tevő ismeretlen rendőr (a többi jelentésből kiderült, hogy ez a rendőr F. A. r. törm.) előadta, hogy a fentebbi napon 10 órától 22 óráig illegális migrációval kapcsolatos intézkedés alapján megerősítő szolgálatot látott el F. A. r. törm-rel a D. Rendőrkapitányság illetékességi területén, hogy melyik forgalmi rendszámú szolgálati gépjárművel arra már pontosan nem emlékszik.

Kb. 20 óra és 20 óra 20 perc közötti időben (pontos időre nem emlékszik) az Á. 611. utasította, hogy jelenjen meg a D., [] utca 6. szám alatti helyen található Auchan áruház parkolójában és ott vegye át a helyszínbiztosítási feladatokat, mivel az ott intézkedő rendőrök több személy előállítását fogják végrehajtani. A rendőr megjelent a helyszínen, ahol – emlékei szerint – jelen volt Sz. Á. r. törm. járőr, P. Zs. r. törm. járőrvezető, S. P. r. törm. járőrvezető,

B. B. r. őrm. járőr, valamint R. R. r. főrm. bűnügyi technikus. A kollégák közül többen is tájékoztatták, hogy két személy között szóváltás alakult ki, amely a tettelegességig fajult. Nagy vonalakban elmondták, hogy az egyik személy a másik személy gépkocsijának tolta a bevasárlókocsit, amivel kárt okozott, továbbá a feltételezett elkövető a saját kocsijába beszállt és el akart a helyszínről távozni. Ezt követően tájékoztatták a rendőrt, hogy két gépjárművet kell biztosítani, amelyeknek a helyzetük nem változhat, míg a közlekedési helyszínelő nem érkezik a helyszínre.

Amikor a rendőr megérkezett a helyszínre, akkor az intézkedés alá vont személyekkel nem beszélt, valamint ők sem vele és a kolléganőjével sem, így ebből fakadóan a fenti hivatkozási számon, a Testület által feltett kérdésekre nem tud válaszolni.

A rendőr megjegyezte, hogy nem emlékszik, hogy melyik járőr melyik személyt állította elő, valamint melyik rendőr kivel szemben alkalmazott kényszerítő eszközt.

A fentieket követően, kb. 21 óra 30 percig biztosította a helyszínt, majd S. P. r. törm., valamint B. B. r. őrm. vették át a helyszínbiztosítási feladatokat, mivel az illegális migrációval kapcsolatos megerősítő szolgáltatásban a túlóra nem engedélyezett.

5) Szintén csak egy töredékét bocsátották a Testület rendelkezésére R. R. r. főrm. jelentéséből, amely tartalmazza, hogy emlékei szerint a panaszos az intézkedés során többféle hangulatban volt; több alkalommal tanúsított arrogáns magatartást, néhol együttműködő volt, néha csúnyább szavakkal jellemezte az intézkedést és a rendőrséget. Amíg a helyszínen tartózkodott a rendőrök mindegyike türelmes volt, higgadt magatartást tanúsított. Emlékei szerint a panaszost több alkalommal kellett rendre utasítaniuk, amely minden esetben határozott, de nem sértő és nem durva módon történt.

6) B. B. L. r. őrm. 2016. április 19-én kelt jelentésében előadta, hogy a panaszossal szemben nem ő kezdte meg a rendőri intézkedést, utasításra jelent meg az adott helyszínen azzal, hogy az ott intézkedés alá vont személyek egyikének beszállításában nyújtson segítséget az intézkedő járőröknek. A rendőr a helyszínen intézkedő kollégáitól tudta meg a történeteket. A helyszínre ahogy kiérkezett az ott jelenlévőknek bemutatkozott. Nem ő írta a panaszossal szemben végrehajtott rendőri intézkedésről a jelentést. Nem látta a helyszínre való kiérkezését követően a panaszos feleségét és a gyermekét. Nem volt ott, amikor a panaszossal szemben az intézkedés megkezdődött, valamint akkor sem, amikor lezárult. A panaszost mindenről tájékoztatták, többször is. Az ott létekor is minden kérdésére történő udvarias válaszadás megtörtént. Az intézkedést kezdeményező kollégái is és a helyszíneléseket lefolytató bűnügyi technikus, valamint a baleseti helyszínelő is tájékoztatta az intézkedéssel kapcsolatban történő cselekményekről és az intézkedés mozzanatairól. A rendőr jelenlétekor a tájékoztatások többszöri elismétlésére is sor került, mivel a panaszos a keresztkérdéseivel, valamint félbeszakításával akadályozta a kommunikációt azzal, hogy a kérdések másra irányultak és nem voltak köthetők a tájékoztatásban szereplő tartalomhoz. A gépjármű lezárása – a rendőr információi szerint – a helyszínen megtörtént. A helyszín biztosítása nem volt jogszerűtlen, azonban nem tud érdemben nyilatkozni a baleseti helyszíneléssel történő intézkedésről.

Miután a rendőr bemutatkozott a panaszosnak, az arrogáns hangnemben válaszolt, többször elismételte, hogy feljelent mindenkit, aki a vele szemben történő intézkedésben, bármely

formában részt vett. A rendőr felé közölt kérdéseit lekezelő hangnemben intézte, többször indokolatlanul emelte meg a hangját a rendőr irányába. A rendőr jelenlétében a panaszos közölte, hogy bíró és a rendőröknek problémái lesznek az intézkedés miatt. Továbbá a felesége a rendőrök ellen benyújtott panaszokkal foglalkozik és bírálja el azokat. Ezen kijelentések valóság tartalmát sem megerősíteni, sem pedig megcáfolni nem tudja a rendőr.

A helyszínen, a jelenlétekor a kollégái udvariasan, körültekintően és empatikusan kommunikáltak a panaszossal annak ellenére is, hogy velük is lekezelően, arrogánsan viselkedett és nem volt együttműködő. A válaszadásai eltértek a felé feltett kérdésektől, amelyek csak az intézkedés lebonyolítására szorítkoztak. A panaszos több esetben kérdésre kérdéssel felelt.

7) S. P. r. törm. 2016. április 19-én kelt jelentésében előadta, hogy emlékezete szerint garázdaság, közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény, közúti veszélyeztetés bűncselekmény elkövetése és ezek miatt előállítás, elszámoltatás és további nyomozati cselekményeket hajtottak végre a panaszossal szemben. A panaszos tette az intézkedés alapjául szolgáló bejelentést, de ezt csak később, az intézkedő kollégái elmondásából tudta meg. Nem a rendőr kezdte meg a panaszossal szemben az intézkedést. Amikor a helyszínre érkezett a járőrtársával, akkor mindenkinek bemutatkoztak. Nem a rendőr hallgatta meg a panaszost és nem is volt jelen a meghallgatásán. A helyszínre való érkezésekor ott nem látta a panaszos feleségét és a gyermekét. Nem volt ott, amikor vele szemben az intézkedés lezárult. Előadta, hogy a mosdó használatra vonatkozó kifogás kapcsán nem tud érdemben nyilatkozni, annyit közölt azonban, hogy a D. Rendőrkapitányság épületében található ügyfél mosdó, amelyet az intézkedés után tudott volna használni, ha azt akarta volna.

A panaszost többször is, mindenről tájékoztatták, ő is és az intézkedést kezdeményező kollégái is és a helyszíneléseket lefolytató bűnügyi technikus, valamint a baleseti helyszínelő is. A tájékoztatásokat azért kellett többször elmondani neki, mert nem akarta azokat megérteni. A tájékoztatásokat folyamatosan keresztkérdésekkel szakította félbe, amelyek az intézkedéstől teljesen eltértek, lényegtelenek voltak. Azok csak az időhúzására voltak alkalmasak. Minden szóba belekötött, a felé intézett mondanivalót kiforgatta.

A rendőr szerint a panaszos gépjárművét lezárták, a továbbiakban az őket a helyszínen leváltó R. R. r. törm. és F. A. r. törm. biztosította. Amikor 21 óra 30 perc körüli időben R. R. r. törm. és F. A. r. törm. visszaváltotta a járőrtársával, akkor a panaszos testvére bent ült a gépjárműben. A rendőr tudomása szerint azért, mert a bűnügyi technikus végzett a munkájával és megengedték neki, hogy beüljön addig, amíg a baleseti helyszínelő is megérkezik, mivel hideg volt.

A rendőr előadta, hogy nem ő alkalmazta a panaszossal szemben a kényszerítő eszközt, így nem is tudja, hogy azt meddig kellett viselnie. A másik személy előállítását már megkezdte, ezért erről érdemben nem tud nyilatkozni.

A helyszín biztosítása nem volt jogszerűtlen, mivel bűncselekmények történtek. A bűnügyi és baleseti helyszíneléssel kapcsolatban érdemben nem tud nyilatkozni.

A panaszos nem volt együttműködő, kukacoskodó és arrogáns volt. Mindent többször el kellett neki mondani, mert nem akarta megérteni. A felé intézett tájékoztatásokra lekezelő

hangnemben válaszolt. A másik fél érdekes módon mindent megértett elsőre, irreleváns keresztkérdéseket nem tett fel úgy, mint a panaszos, aki egyébként többször megemlítette, hogy a felesége bíró és a rendőröknek lesz még problémája az intézkedés miatt. A rendőrök tudomására hozta azt is, hogy a felesége a rendőrök elleni panaszbeadványokat bírálja el. Azt, hogy ennek mennyi a valóságtartalma azt a rendőr nem tudja. Nyíltan nem, de burkoltan a panaszos fenyegetőzött. Egyértelmű módon nem mondta ki, de erőteljesen körbeírta.

A helyszínen a rendőrök udvariasan, körültekintően és empatikusan kommunikáltak a panaszossal annak ellenére, hogy velük is lekezelően, arrogánsan viselkedett. Egyáltalán nem volt együttműködő, ahol tudta ott lassította, akadályozta az intézkedést. Ennek ellenére a folyamatos tájékoztatást megkapta, amelyet nem volt hajlandó tudomásul venni. Feltett kérdésre, hogy megértette-e több alkalommal „nem” válasz érkezett. A felesleges, irreleváns kérdéseire is választ kapott.

8) A panaszos előállításáról, a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszközről szóló jelentés szerint 2016. március 10-én, 16 óra 40 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint átvizsgálták és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő (bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyként). A panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pontja (ellenszegülés megtörése) szerint alkalmaztak bilincset a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján a kezei előre illetve hátrabilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján hozzátartozó kiértesítését kérte, akinek megadta a telefonszámát és a nevét is.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint 2016. március 10-én, 16 óra 43 perckor a panaszossal szemben intézkedő rendőr megjelent D., [] utca 6. szám alatt található Auchan parkoló „E” kijárat, „Cs.” oszlop alatti helyen, mivel onnan bejelentés érkezett, miszerint ott a parkolóban két személy nem tud megegyezni, mivel az egyik nekitolta a bevásárlókocsit a másik gépjárművének. A helyszínen intézkedés alá vonta a rendőr a panaszost, aki rendőri kérdésre elmondta, hogy a mai napon, nem sokkal a kiérkezésük előtt beült a saját tulajdonú személyautójába és arra lett figyelmes, hogy egy csattanást hall. Ő azt feltételezte, hogy valaki nekitolta a bevásárlókocsit az autójának. Elmondta, hogy kiszállt a gépjárművéből, körülnézett és a mellette lévő parkolóban voltak, egy fehér gépjármű éppen indulni akart. Mivel a környezetében egyedül csak ők voltak, ezért azt feltételezte, hogy csak ők lehetnek, ezért elmondása szerint beállt az induló gépjármű mögé közvetlenül és annak megfogta a tetőn lévő antennáját, mondván, hogy onnan márpedig nem mennek el, mivel akkor senki nem lesz, aki megtéríti a kárát, mivel ismeri a rendőrségi eljárást és úgy sem fognak semmit tenni az ügyében. Ezt követően – az elmondása szerint – a gépjármű, ami mögé beállt, és amit nem akart kiengedni, elkezdett tolatni, az hátrább állt 1,5 méterre, megállt, majd annak a vezetője (egy nő) kiszállt és őt kérdőre vonta, hogy miért áll ott és miért markolja az antennát. Ekkor a panaszos közölte a hölgygel, hogy mivel nekitolta a kocsijának a bevásárlókocsit, ezért kártérítést akar. Ekkor a hölgy elmondása alapján le akarta a panaszos kezét feszíteni az antennáról, de ezt a panaszos nem hagyta. A nő ekkor meglökte őt és ennek során leesett a szemüvege és az inge a bal zsebénél elszakadt. Ekkor vette észre, hogy a dulakodás közben a nő utasa átült a vezetőülésbe és vélhetően el akart indulni a gépjárművel. Ekkor a panaszos felszólította, hogy el ne menjen a járművel. Ezután odament az áruház biztonsági szolgálatának egyik embere és megkérdezte tőlük, hogy mi a baj. Ezt követően az egyik hölgy, de az, hogy ki arra már nem emlékezett az őt megkérte őt, hogy hívja ki a

rendőrséget. Ezen mozzanatot követően nem sokkal meg is érkezett két rendőrjárőr a helyszínre. A panaszos kérdésre elmondta, hogy a felesége (aki a rendőrök kiérkezésekor már ott volt a helyszínen) sajnos nem volt ott az esetkor, ő már később, amikor a rendőrséget értesítették és a kedélyek lecsillapodtak, akkor ért ki az áruházból a kislányukkal, tehát semmit nem látott az esetből. A panaszos kérdésre válaszolva elmondta, hogy amikor a csattanást hallotta és kiszállt a gépjárművéből nem győződött meg arról, hogy valójában mi és ki okozta az általa hallott zajt, de azt feltételezte, hogy a zaj forrása a gépjárművében valószínűleg kárt okozott és azt a mellette éppen induló gépjármű egyik utasa okozhatta. A helyszínen történeteket, tapasztaltakat a rendőr jelentette V. L. r. tzls-nak, aki telefonon értekezett a forrónyom parancsnokkal, aki azt az utasítást adta, hogy mind a két felet vissza kell tartani a bűnügyi technika kiérkezéséig, mivel a történeteket helyszínelni kell; a helyszínelő értesítéséről majd ő gondoskodik. Ezt követően a rendőr adatgyűjtést és tanúkutatást hajtott végre, amely során meghallgatta az Auchan áruház diszpécserét (V. B-t), aki elmondta, hogy azon az oldalon csak egy darab térfigyelő kamera van felszerelve. Az a kamera mozgókamera, az esetek 99 %-ában az Auchan benzinkút (tehát a másik irányba) van fordítva. Így történt ez ma is, tehát az esetből semmi nem látszott. A kamera csak a rendőrök kiérkezése előtt pár perccel lett odafordítva, amikor tudomást szerzett arról, hogy ott történt valami. Mást elmondani az őr nem tudott. A helyszínen a további tanúkutatás eredményre nem vezetett, mivel ott olyan személyt, aki a cselekmény bekövetkezésekor a helyszínen tartózkodott volna, nem volt. Ezt követően a bűnügyi technika R. R. r. zls. képviselőjében megérkezett a helyszínre 18 óra 10 perckor, ezután elkezdte a helyszín rögzítését. Eközben az Á. 611-el felvette a kapcsolatot és közölte vele, hogy közlekedési helyszínelőre is szükség lesz. Az intézkedő rendőr ezután telefonon is beszélt az Á. 611-gyel, aki elmondta, hogy küld a helyszínre még két egységet, mivel a két fél előállítása és a rendőrkapitányságon történő meghallgatása vált szükségessé. 18 óra 10 perckor a helyszínre érkezett az éjszakás M. 6210, S. P. c. r. törm. és B. A. c. r. törm. képviselőjében, akik a másik fél előállításában fognak majd segídeni. Ezután a helyszínre érkezett a M. 6110 F. A. c. r. törm. és R. R. c. r. törm. képviselőjében, akik majd a helyszínen otthagytak két jármű és a helyszín eredetben történő megtartása érdekében helyszínbiztosítást hajtanak végre. Ezt követően a helyszínre érkezett egy, a rendőr számára idegen nő, aki minden kérdés feltétele nélkül beszállt a panaszos gépjárművébe a vezetőülésre és becsukta az ajtót. S. P. kollégájával odaléptek ketten hozzá és felszólították, hogy szálljon ki a gépjárműből. A nő ekkor kinyitotta a jármű ajtaját, kérdőre vonta a rendőröket, hogy miért akarják őt kiszállásra bírni, majd azonnal vissza becsukta az ajtót. Ezt követően az intézkedő rendőr kinyitotta a jármű vezető felőli ajtaját és a hölgyet ismételt felszólította a kiszállásra. Ekkor a hölgy eleget is tett ennek, de folyamatosan azt ismételtette, hogy a jármű helyszínelés alatt áll és nem lehet elmozdítani a helyszínről. Ekkor a hölgy azzal védekezett, hogy csak meg akarta nézni, hogy hogyan indul, hogy majd a későbbiekben el tudja vele indulni. Ezt már feldúlt állapotban mondta, majd elővett egy mobiltelefont, majd a rendőrökről több fényképfelvételt készített. Ezt követően a rendőr közölte a hölgygel, hogy őt intézkedés alá vonja és megkérte, hogy a személyi igazolványának az átadásával igazolja magát. Ennek eleget is tett, így megállapították, hogy ő K. V. T. M., akivel a rendőrt ezt követően közölte, hogy nem élhet vissza a róluk készített képekkel, amelyre azt reagálta, hogy csak a testvéréről készített képeket. Ekkor a rendőr mondta neki, hogy még a telefon kijelzőjén látja a kollégája arcképét, mire a hölgy közölte, hogy elnézést kér és kitörli a képeket. Ennek nem tudja a rendőr, hogy vajon eleget tett-e az intézkedés alá vont (amit nem is kért tőle, csak azt, hogy ne éljen vissza azokkal), mivel a telefon kijelzőjét a rendőrtől elfordulva kezelte. 18 óra 30 perckor R. R. közölte az intézkedő rendőrrel, hogy ő a helyszínen végzett és a két személyt beszállíthatják további intézkedés megtétele végett a D. Rendőrkapitányságra. A panaszos ekkor azt mondta, hogy amíg őt a kapitányságon meghallgatják addig a helyszínen a két gépjárművet P. F. c. r. ftörm.

lehelyszíneli. A panaszossal ezután közölte az intézkedő rendőr, hogy előállítja a D. Rendőrkapitányságra további intézkedés megtétele végett. A panaszos erre azt mondta, hogy a gépjárművét lezárja és abba senki nem nyúlhat bele. R. R. közölte a panaszossal, hogy ez természetes, abba senki nem is fog belenyúlni, mivel csak az a mérvadó, hogy hol állnak a gépjárművek. A panaszos ezt követően megkérte a testvérét, hogy adja oda a kulcsokat és, ha a helyszínelő végzett, akkor a jegyzőkönyvet neki adják át arról, hogy mehet a járművel, mivel tart attól, hogy a rendőrök később megállítják őt és a jármű önkényes elvétele miatt eljárást fognak vele szemben indítani. R. R. ekkor közölte, hogy több tanú előtt is átadta a testvérenek a gépjármű kulcsait és a szóbeli engedélyt a gépjármű vezetésére. Erre a panaszos közölte, hogy nem érdekli, neki jegyzőkönyv kell. Ezután többször felszólította őt a rendőr, hogy bilincs alkalmazásával fogja őt előállítani a D. Rendőrkapitányságra sérülés-és panaszmentesen. Az intézkedés során azért alkalmaztak a panaszossal szemben kényszerítő eszközt, mert a panaszos passzívan ellenszegült az előállításnak oly módon, hogy a helyszínen több alkalommal is fel lett szólítva, hogy elő lesz állítva a D. Rendőrkapitányságra és ezért fájjon a rendőrrel és a kollégájával a szolgálati gépjárműhöz, de a felszólítás ellenére is továbbra is a saját gépjárműve mellett állt és nem volt hajlandó elindulni, láthatóan húzta az időt. A neki adott rendőri utasításokat semmibe vette, arra nem hallgatott, folyamatosan a saját véleményét hangoztatta, valamint azt nem tette meg, amit a kollégája (R. R.) közölt vele. Ezt követően a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította őt a rendőr, hogy vele szemben, amennyiben továbbra sem cselekszik a számára adott utasításoknak megfelelően, akkor kényszerítő eszközt, vagyis bilincset fog alkalmazni oly módon, hogy a kezeit előre fogja bilincselni. Ezt a panaszos megértette, tudomásul vette, majd a kezeit előre kinyújtotta. A bilincset ráhelyezte a rendőr a kezére, majd megkérte, hogy fájjon vele a szolgálati gépjárműhöz. Ennek végre a panaszos eleget is tett, majd a rendőr megkezdte a panaszos kapitányságra való előállítását, 19 óra 45 perckor pedig sérülés-és panaszmentesen adta át V. L. r. ztls-nak.

A panaszosnak az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint az előállítás idejéről szóló igazolást és az előállítás okáról szóló tájékoztatót kiadták.

Az előállítás oka 2015. március 10-én 19 óra 50 perckor szűnt meg, ekkor a panaszost a D. Rendőrkapitányságon sérülés-és panaszmentesen adták át V. L. r. zls. szolgálatirányító parancsnoknak. A panaszost ugyanezen a napon 22 óra (...) perckor lett szabadítva. (A fénymásolás hibája miatt a pontos percérték nem olvasható a dokumentáción.)

9) A panaszos előállításának idejéről szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát a rendőrség 2016. március 10-én 16 óra 40 perc és 22 óra 22 perc között korlátozta, amely során a panaszos a D. Rendőrkapitányságon tartózkodott. A személyi szabadság korlátozásának ideje alatt sérülése nem keletkezett, azonban azzal szemben panasszal élt. A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy panaszát később fogja részletezni és azt is, hogy az igazolásból egy példányt átvett.

10) A rendőrség mellékelte a parancsnoki vélemény és kivizsgálásról szóló dokumentumot, amely üres, azt nem töltötték ki.

11) A rendőrség megküldte a panaszos előállítása során megtett nyilatkozatát, amely előre ki volt töltve, de a panaszos saját kezűleg vezette rá nyilatkozatát és írta azt alá, ezzel tanúsítva, hogy a saját kézírásával rávezetett nyilatkozat egyezik a valósággal.

E szerint: a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. § és 93. § alapján nem kapta meg; a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/ kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal él; élelmezést nem kért; betegségben nem szenved; sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett; orvosi ellátásban nem részesült; a rendőri intézkedést panaszolja.

12) A rendőrség mellékelte a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatásáról 2016. március 10-én 20 óra 53 perc és 21 óra 12 perc között rögzített jegyzőkönyvet.

A jogszabályi figyelmeztetések és tájékoztatások megtörténtét követően a panaszos aláírásával hitelesítve kijelentette, hogy azok megtörténtek és az abban foglaltakat megértette, ezekre figyelemmel úgy nyilatkozott, hogy egyelőre nem akar vallomást tenni. Ezen kívül szeretne feljelentéssel élni a nevét nem ismerő hölgygel szemben rongálás miatt (rendőrök igazoltatták a helyszínen a D. [...] utca 6. szám alatt az A. áruháznál) azért, mert a bevásárlókocsival megrongálta a panaszos személyautóját úgy, hogy a bevásárlókocsit erőszakkal nekitolta a jármű jobb hátsó részének és abban kár keletkezett. A kárról nyilatkozni nem tud.

Ezen kívül feljelentéssel szeretne élni az említett hölgyek által az irányába tanúsított garázdaság miatt, a ruházata megrongálása miatt, valamint a testén ejtett hámsérülés miatt. A kárról most nem kíván forintosítani. Továbbá ismeretlen emberek előtt megalázó helyzetbe hozta és ezzel nem vagyoni kárt okozott neki.

Kívánja a hölgyekkel szemben az eljárás megindítását, lefolytatását és a felkutatásukat.

13) A rendőrség becsatolt egy jegyzőkönyvet a közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemléről/ helyszín megszemléléséről, amelyet annak irreleváns tartalma miatt a Testület teljes terjedelemben nem ismertet. A történeti tényállás megállapíthatósága szempontjából azonban lényegesnek minősül, hogy az eljárási cselekmény 2016. március 10-én 15 óra 30 perc 2016. március 30-án 0 óra 55 percig tartott. (A Testület kiemelésre érdemesnek tartotta annak az információnak a közlését, miszerint a jegyzőkönyvben hibásan, tévesen van feltüntetve a kezdőidőpont, hiszen a panaszos 16 órakor megtett bejelentése adta az eljárási cselekmény végrehajtásához a felhatalmazást, így érthetetlen, hogyan lehet az eljárási cselekmény kezdőidőpontja 15 óra 30 perc.)

14) A panaszost 2016. március 10-én 22 óra 50 perc és 23 óra 19 perc között hallgatták meg feltételezhetően szabályszegést elkövető (feltételezett okozó) személyi minőségben.

A panaszos meghallgatása során előadta, hogy 2016. március 15-én, kb. 15 óra 15 perc körül érkezett a családjával együtt a saját tulajdonú személygépjárművével a D. A. áruház parkolójába, a bejárathoz közel. A családja bement az áruházba vásárolni, a panaszos eközben az autóban maradt, ahol telefonált és újságot olvasott. A várakozás közben nappali természetes fényviszonyok és száraz útviszonyok voltak. A várakozás közben egy dörrenő hangra lett figyelmes, ami az autóját érte és ütés következménye volt. A hangot egy bevásárlókocsi speciális zöreje kísérte azáltal, hogy az autójának ütközött. Az ütközést magát a panaszos nem látta, de azt látta, hogy a hölgy az ő autójától balra parkolt. A hölgy a kikerkezett rendőrök előtt elismerte, hogy a bevásárlókocsit az ő autójának jobb oldala és a jobb oldalán lévő autó közé toltá be. A csattanást követően a panaszos kiszállt a járműből és

kérdőre vonta a hölgyet, hogy miért tolta neki az autójának a bevásárlókocsit. A hölgy illetlen szavak kíséretében támadt a panaszosra, pedig csak arra kérte, hogy közösen nézzék meg azt, hogy vajon okozott-e kárt az autójában. A hölgy ezt elutasította és további trágár megjegyzések kíséretében beszállt egy parkoló autóba. A panaszos kérte őt, hogy hívjanak rendőrt. A hölgy ezt megtagadta és el akart hajtani a helyszínről. Mielőtt az autó megmozdult volna a panaszos annak hátsó részéhez állt szorosan és szóban jelezte felé, ha továbbhajt, akkor elüti a panaszoszt. A hölgy ezt a figyelmeztetést figyelmen kívül hagyta és 1, 5 – 2 métert tolatott úgy, hogy veszélyeztette a panaszos testi épségét, majd hirtelen megállt és kiszállt az autóból, majd kar- és lábrúgásokkal a panaszosra támadt. Eltépte az ingét, az egyik karütéssel leverte a szemüvegét a fejről, majd a fülét kezdte tépni, aminek következtében a füle mögött hámsérülést szenvedett el (a hölgy körmetől). A panaszos üldözését látva a hölgy társa, akivel egy autóban utazott, kiszállt az autóból és beugrott a vezetőülésbe, már épp behúzta volna a vezetőoldali ajtót (amely épp nyitva volt), amikor a panaszos az üldözője elől elrohanva beállt a nyitott ajtó és a karosszéria közé. Ezzel akadályozta meg a garázda távozását. Az autó 45 fokos szögben állt meg, míg a rendőrök megérkeztek, akik engedélyt adtak rá, hogy az autó visszaálljon az eredeti parkolási helyzetébe.

15) A rendőrség V. T. K-t 2016. március 10-én 23 óra 20 perc és 23 óra 55 perc között hallgatta meg tanúként az események vonatkozásában. Figyelemmel arra, hogy a szóban forgó eset kapcsán jelenleg is eljárás van folyamatban, így az eljárási érdekekre tekintettel a Testület a jegyzőkönyv szó szerinti ismertetésétől eltekint.

16) M. M. E-et 2016. március 10-én 22 óra 15 perc és 22 óra 40 perc között hallgatták meg tanúként. A Testület a folyamatban lévő eljárási érdekekre tekintettel a jegyzőkönyvben rögzítetteket nem ismerteti.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos kifogásolta az előállítását, a bilincselését, a rendőri fellépést (nem tettek eleget azonosítási és tájékoztatási kötelezettségüknek, valamint megalázó módon bántak a panaszossal). A panaszos álláspontja szerint az intézkedők nem teljesítették rögtön a mosdóhasználatra vonatkozó kérelmét, a helyszínt nem megfelelően biztosították. Végezetül sérelmezte, hogy az előállítása során kiállított dokumentumokból nem kapott példányt.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete II. cikkében rögzített emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát, a IV. cikkének (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz való alapvető jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszos előállítása vonatkozásában az alábbi álláspontra helyezkedett.

a) A jogalap vonatkozásában az alábbi következtetésre jutott a Testület.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő. A rendőri intézkedés alapját az A. áruház biztonsági szolgálatának alkalmazottjának a telefonos bejelentése adta, amelyben bántalmazás tényét hozta a rendőrség tudomására. Az elsődleges rendőri jelentések, a kapitányságvezetői átirat azonban annyit tartalmaz, hogy a panaszossal szemben a helyszínen bűncselekmény elkövetésének a gyanúja merült fel, azonban a rendőrség pontosan nem jelölte meg azt a jogellenes cselekményt, amely az előállítást indokolta. A másodlagos jelentések szerint – amelyeket a Testület megkeresésére tekintettel készítettek el az intézkedők – a panaszossal szemben a helyszínen garázdaság, közlekedés biztonsága elleni cselekmény és közúti veszélyeztetés bűncselekmények elkövetésére vonatkozó gyanú merült fel. (A Testület megjegyzi, hogy ezen cselekmények tételes felsorolását utóbb valószínűleg azért tehetette meg a rendőrség, hiszen jelenleg a panaszossal szemben ezen cselekmények miatt van folyamatban büntetőeljárás.)

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint a bűncselekmény gyanúját a panaszeljáráásban kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, akkor, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

Így a fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka – amely a gyanúsításhoz szükséges megalapozott gyanúnál alacsonyabb szintű gyanú – fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapíthatja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Testület által kialakított történeti tényállás alapján az alábbi cselekmények elkövetésére vonatkozó gyanú merülhetett fel a helyszíni tényelődások felvételét és a helyszín megtekintését követően a rendőrökben a panaszos vonatkozásában: a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § szerinti testi sértés, a Btk. 232. §-a által tilalmazott közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény, a Btk. 339. §-a által szabályozott garázdaság.

A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint: „Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.”

A Btk. 232. § (1) bekezdés tartalmazza, hogy: „Aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával vagy megsemmisítésével, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával vagy más

hasonló módon más vagy mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A garázdaság törvényi tényállása szerint [Btk. 339. § (1) bekezdés]: „Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Testület a hivatkozott jogszabályhelyek és a kialakított történeti tényállása tükrében tehát azt vizsgálta, hogy a panaszossal szemben felmerülhetett-e legalább egy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú – azaz a megalapozott gyanútól alacsonyabb fokú gyanú – ahhoz, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában határozhasson a panaszos előállítására felől. A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott.

A Testület álláspontja szerint a biztonsági szolgálat munkatársa által tett telefonos bejelentés (bántalmazásról) már alkalmas volt arra, hogy a panaszossal szemben felmerüljön valamely testi épséget támadó bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú. A rendőrség oldalán a telefonos bejelentés az Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, amely alapján meg kellett jelenniük a helyszínen, fel kellett azt tárnuk, hogy vajon a telefonos bejelentés megfelel-e a valóságnak. Erre figyelemmel a rendőrség megjelent a helyszínen, meghallgatta az érintett feleket (panaszos és két hölgy), akik egymást kölcsönösen különféle bűncselekmények elkövetésével gyanúsították. A panaszos vonatkozásában a két hölgy egybehangzóan mondta el, hogy alaptalanul vonta őket felelősségre bevásárlókocsival való károkozás kapcsán, akadályozta őket abban, hogy gépjárműjükkel elhagyják a parkolót. Ennek kapcsán a panaszos a jármű antennájába kapaszkodott, így akarta megállásra készíteni őket. Ezt követően, amikor a gépjármű megállt, akkor abból az egyik hölgy kiszállt, szóváltásba keveredtek, amely tettelegesséig fajult. Ezt követően a panaszos, amint észlelte, hogy a gépjárműben tartózkodó másik hölgy átült a vezetőülésbe, akkor a panaszos gyorsan beleült annak az ülésbe azért, hogy megállítsa a helyszínről való elhajtási szándékában. A panaszos ezen információk valóságát tagadta, véleménye szerint őt verték meg, neki okoztak kárt, amelyet nem akarnak neki megtéríteni. A helyszín megtekintését és az érintett felek meghallgatását követően a rendőrökben különféle jogellenes cselekmények elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú merülhetett fel, így a Testület véleménye szerint nem volt megalapozatlan az a rendőri vélemény, amely alapján a panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítása felől határozta az intézkedők. Erre figyelemmel a panaszos előállítását kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában hajtották végre az intézkedő rendőrök, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

Erre tekintettel a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga az előállítására kapcsán.

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni.

Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen alpontban tehát a Testület azt vizsgálta meg, hogy az elérni kívánt cél arányban állt-e a jogkorlátozás mértékével, nem lehetett-e elérni kevésbé jogkorlátozó módon azt, hogy a panaszost gyanúsítottként meghallgassák, illetőleg egyéb érdemi cselekményeket hajtsanak végre a sikeres, eredményes nyomozás lefolytatása érdekében.

A Testület véleménye szerint a panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján történő előállítás megfelel az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, így az nem sértette a panaszos személyi szabadságát. A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben felmerült bűncselekmény(ek) elkövetésére vonatkozó gyanút a helyszínen, a rendelkezésre álló eszközökkel nem lehetett teljesen tisztázni (gyengíteni, megerősíteni, vagy akár kizárni), így mindenféleképpen indokolt volt további cselekmények elvégzése a nyomozati, bűnüldözői érdekre figyelemmel. A Testület szerint a panaszos gyanúsítottként való meghallgatását, valamint az egyes tanúmeghallgatásokat a helyszínen nem, hanem csakis a kapitányság épületében lehetett hitelesen, mindenféle külső befolyástól mentesen végrehajtani és a további eljárási cselekmények részére hitelesen rögzíteni.

Mindezekre tekintettel a Testület a panaszos előállítását arányosnak ítélte meg, így álláspontja szerint nem sérült a személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrség tájékoztatása szerint, a csatolt előállítás idejéről szóló igazolás alapján a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján 2016. március 10-én, 16 óra 40 perc és 22 óra 22 perc között korlátozták, azaz összesen 5 óra 42 percen keresztül.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszossal szemben végrehajtott rendőri intézkedésre (így a jogkorlátozásokra) az Auchan áruház biztonsági szolgálatának alkalmazottjának 16 óra 14 perckor tett telefonhívása alapján került sor, amely alapján 16 óra 20 perckor küldték a helyszínre a rendőröket, akik 16 óra 40 perckor érkeztek meg a bejelentés helyszínére és kezdték meg a rendőri intézkedést. A rendőrség előadása szerint a helyszínen három személyt találtak (a panaszost és két hölgyet), akiket – tekintettel arra, hogy ellenérdekű felek – egymástól távol, elkülönítve hallgatott meg a két intézkedő rendőr. A panaszos folyamatosan akadályozta a rendőrt a meghallgatásában, így az megvárta, míg a kollégája meghallgatja a hölgyeket, majd ezt követően került sor a panaszos meghallgatására. Eközben a helyszínre érkezett a panaszos felesége és gyermeke, majd a panaszos testvére, akikkel szintén interakcióba kerültek a rendőrök. Az ügyelettel folyamatosan rádióforgalmazást folytattak, amely hatására további rendőri egységek és helyszínelő kollégák is megjelentek a helyszínen. A helyszín megtekintése, az arról szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint 15 óra 30 perctől (helytelenül rögzített adat, mert ekkor még telefonos bejelentés sem volt, amely az intézkedést megalapozta) másnap 0 óra 55 percig tartott. A helyszínen tapasztaltak alapján a panaszost felszólították, hogy előállítja a D. Rendőrkapitányságra, amely felszólításnak nem tett eleget, majd a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával ismét felszólították őt, de továbbra is a saját tulajdonú gépjárműve mellett tartózkodott, így a rendőrök bilincs alkalmazása felől döntöttek, arra vonatkozó figyelmeztetés után megbilincseltek, beültették a szolgálati személygépjárműbe és beszállították a kapitányságra. (A két hölgyet is eközben beszállították, akik egyébként együttműködők voltak az intézkedés során.) A panaszos a bilincset 19 óra 30 perc és 19 óra 50 perc között viselte, így vélelmezhetően a helyszínt a bilincselés kezdőidőpontjakor hagyhatták el (azaz összesen 2 óra 50 perc elteltét követően) és a kapitányságra vélelmezhetően 19 óra 50 perckor érkezhettek meg. Így a helyszíni intézkedések összesen 2 óra 50 percet vehettek igénybe. Ezen időtartamban hallgattak meg összesen 6 személyt, tekintették meg a helyszínt és várták meg a helyszínre kiérkező helyszínelő kollégákat, akik az intézkedés lefolytatását átvették, így az intézkedők beszállíthatták a panaszost és a két hölgyet a kapitányságra. Az időtartam arányossága kapcsán a Testület egyértelmű megállapításokat nem tudott tenni, hiszen a panaszos a rendőrök lassúságára hivatkozott a beadványában, míg a rendőrök előadták, hogy a panaszos folyamatosan akadályozta a rendőri intézkedést, azt különféle módszerekkel megpróbálta elhúzni. A tapasztalt ellentmondásra tekintettel, amelyet a Testület nem tudott feloldani a birtokában lévő csekély számú bizonyíték és korlátozott számú bizonyítási eszköz birtokában, így az időtartam arányosságát etekintetben nem tudta megvizsgálni.

A kapitányság épületében a rendőrség az alábbi érdemi cselekményekről számolt be, amíg a panaszos a kapitányság épületében tartózkodott: a panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása (20 óra 53 perc és 21 óra 12 perc között), M. M. E. tanúkénti meghallgatása (22 óra 15 perc és 22 óra 40 perc között), 22 óra 22 perc a panaszos szabadítása, a panaszos feltételezhetően szabályszegés elkövetésével (feltételezett okozó) személyi minőségben való meghallgatása (22 óra 50 perc és 23 óra 19 perc között), az előállítás során keletkezett dokumentációk kiállítása. Habár a panaszost 22 óra 22 perckor szabadították, azonban megállapítható, hogy ténylegesen a panaszos a kapitányság épületét 23 óra 19 perc utáni időben hagyta el, így a panaszos előállításának, azaz a személyi szabadsága korlátozásának végső időpontja 23 óra 19 perc, így a jogkorlátozás ideje eddig számítandó. 19 óra 50 perc és 23 óra 19 perc (összesen: 3 óra 29 perc) közötti időtartamban a rendőrség érdemi cselekményként meghallgatásokat foganatosított (összesen: 1 óra 13 perc) és az előállítás során kiállítandó dokumentációkat készítette el (összesen kb. 1 óra), így a kapitányság épületében kb. 2 óra 13 perc alatt hajtottak végre érdemi cselekményt, azaz kb. bő 1 óra telhetett el úgy a kapitányság épületében, amely során a panaszos nem került a rendőrséggel interakcióba. Ez az időtartam a Testület

véleménye szerint nem tekinthető túlzott mértékűnek, ezért a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos előállításának az időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelménynek, ezért az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogát.

A Testület az elvégzett vizsgálat alapján megállapította, hogy a rendőrség betartotta az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményét az előállítás időtartama kapcsán, így erre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

2) A Testület ezt követően a panaszos bilincselését vizsgálta meg.

a) A bilincs alkalmazásának jogalapja kapcsán az alábbi megállapításokat tette a Testület.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § d) pont (ellenszegülés megtörése) miatt alkalmaztak bilincset 2016. március 10-én, 19 óra 30 perc és 19 óra 50 perc között a panaszos kapitányságra történő előállítása érdekében. A rendőrség előadása szerint a panaszost az egész rendőri intézkedés alatt hangulatingadozás jellemezte, hol együttműködött velük, hol pedig nem. Végig azt hajtogatta, hogy őt megverték és, hogy nézzék meg a támadók testalkatát, hiszen jóval nagyobbak, mint ők. A helyszínen tartózkodó járőrök mindegyike egybehangzóan elmondta, hogy a panaszos végig arrogánsan, ellenségesen viselkedett, mindenféle módon, passzívan (verbális módon irreleváns kérdések feltételével akasztotta az intézkedés eredményes lefolytatását, kérlette a rendőröket a tájékoztatások többszöri megismétlésére) ellenállva igyekezett akadályozni a rendőri intézkedést, annak idejét el akarta húzni. Amikor közölték vele, hogy előállítják, akkor többször szólították fel, hogy kövesse őket a szolgálati személygépjárműhöz, de a panaszos nem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak. Ezt követően a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával kísérelték meg a követendő magatartás teljesítésére, de ez sem vezetett eredményre. Ekkor helyezték kilátásba a bilincs alkalmazását. A panaszost figyelmeztették, hogy amennyiben nem fárad velük a gépjárművétől a szolgálati gépkocsiig, akkor kezeit előre helyzetben meg fogják bilincselni. A panaszos ekkor a kezeit a rendőrök felé nyújtotta és „várta” azt, hogy felhelyezzék rá a bilincset, amelyet a rendőrök alkalmaztak is és így szállították be a D. Rendőrkapitányság épületébe.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartásra vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

Habár a Testület a panaszos, helyszínen kifejtett magatartása tekintetében egy feloldhatatlan ellentmondásba ütközött, mégis, amennyiben elfogadja a rendőrség tényelőadását a bilincselését megalapozó ok tekintetében (ellenszegülés), akkor is a Testület véleménye szerint a fokozatosság és arányosság elvére tekintettel, amennyiben a szóbeli felszólítás nem vezetett eredményre testi kényszer kifejtésével kellett volna a panaszost arra rávenni, hogy a rendőrökkel fáradjon a szolgálati személygépjárműhöz, abba szálljon. Így a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszossal szembeni bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazása nem felelt meg a kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó arányosság és fokozatosság elvének, így erre figyelemmel a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető joga sérült a bilincselés következtében. A Testület álláspontja szerint az elérni kívánt cél (a panaszos rendőrkapitányságra való eredményes előállítás) és a jogkorlátozás mértéke (bilincs) nem áll arányban egymással, hiszen a panaszost testi kényszer kifejtésével is a rendőrök rábírhatták volna arra, hogy menjen el a gépjárműve mellől és szálljon be a szolgálati gépkocsiba. A panaszos ellenállásához mérten egy, vagy két fő rendőr is alkalmazhatott volna vele szemben testi kényszert, hiszen csupán annyit akartak elérni, hogy a panaszos szálljon a szolgálati gépjárműbe. Ehhez pedig a – Testület véleménye szerint – a

szóbeli felszólítás eredménytelensége esetén – tekintettel az arányosság és fokozatosság elvére – elegendő lett volna testi kényszer alkalmazása a panaszossal szemben.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrség a panaszossal szemben alkalmazott bilincs vonatkozásában nem tartotta be az arányosság és fokozatosság elvét, így a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét állapította meg.

b) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem figyelmeztették őt arra, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának a valóság alapját, hiszen a panaszost többször felszólították arra, hogy fáradjon velük a szolgálati személygépjárműhöz, mert előállítják a D. Rendőrkapitányságra. Ennek a panaszos nem tett eleget, így a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával szólították fel, hogy tegyen a rendőri felszólításban foglaltaknak eleget. Ekkor sem engedelmeskedett a panaszos, így figyelmeztették, hogy amennyiben továbbra sem hajlandó végrehajtani a rendőri utasításokat, akkor a kezeit előre helyzetben fogják megbilincselni. A panaszos ekkor a rendőr felé kinyújtotta a kezeit, így a rendőrök a panaszos ráutaló magatartásából arra következtettek, hogy nem hajlandó engedelmeskedni, így megbilincseltek.

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése alapján az érintettet a kényszerítő eszköz alkalmazására – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület jelen kifogás kapcsán nem tudott megállapítani egy olyan történeti tényállást, amely alapján megvizsgálhatta volna a panaszos kifogását a kényszerítő eszköz alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés kapcsán, hiszen a panaszos és a rendőrség egymásnak teljesen ellentmondó információkat hozott a Testület tudomására, amelyet a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközével és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott feloldani. Erre figyelemmel csak úgy határozhatott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A kényszerítő eszköz alkalmazására vonatkozó panaszosi kifogás vizsgálata kapcsán a Testület feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a két fél tényelőadása között, így csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség, amikor a tudomásukra hozta több óra várakozás után, hogy használnia kellene a mosdót, akkor arra szólították fel, hogy tartsa vissza, nem mehet sehova és kb. fél óra elteltével engedték meg neki, hogy rendőri kíséretben használja a mosdót.

A rendőrség tájékoztatása szerint, amikor a panaszos az egyik vele szemben intézkedő rendőrnek jelezte, hogy használnia kell a mosdót, akkor intézkedett az iránt, hogy két rendőr az áruházi mosdójába kísérelje őt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület rendelkezésére álló dokumentumokban mindkét fél egybehangzóan előadta, hogy a panaszos jelezte szükségleteit az intézkedőknek és a mosdóhasználatot számára rendőri kísérettel lehetővé tették. Azonban, hogy erre mikor került sor pontosan atekintetben a két fél tényelőadása feloldhatatlan ellentmondásban áll egymással, hiszen míg a panaszos azt mondta, hogy kb. fél óra elteltével biztosították a mosdót számára, addig a rendőrség előadása szerint, ahogy jelezte a kérését, intézkedtek annak végrehajtása iránt. A Testület álláspontja szerint, tekintet nélkül arra, hogy mikor hajtották végre a panaszos kérését, a rendőrség biztosította a panaszos mosdóhasználatát az intézkedés során. Amennyiben a Testület el is fogadja a félórás várakozásra vonatkozó kifogás valóság alapját, annak kapcsán jelzi, hogy az életben számtalan helyzetben néha még hosszabb időn keresztül is vissza kell az embereknek tartania az alapvető szükségleteiket, így a fél órás időintervallum önmagában sem tekintendő – amennyiben megalapozottnak minősülne az állítás – alapjogot sértőnek. Ezen kívül a panaszos nem számolt be olyan egészségügyi problémáról, amely a sürgős mosdóhasználatot megalapozná, amennyiben a rendőrség valóban nem rögtön elégítette ki az igényét. Mivel a panaszos az intézkedés során használta a mosdót, így erre figyelemmel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

A mosdóhasználat tekintetében nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

4) A panaszos kifogásolta, hogy nem kapott példányt az előállítás során kiállított dokumentumokból, pedig még jelezte is azok aláírásakor, hogy egy negyedik példány elkészítése valószínűleg nem lehet drága és, ha egyébként is az, akkor egy telefonos fényképfelvétellel is megelégszik.

A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján kiállított dokumentációkat, amelyekből egy-egy példányt – elmondásuk szerint – átadtak a panaszosnak. Az előállítás idejéről szóló igazolás megfelelő rovatát alá is írta a panaszos, így kijelentette, hogy abból egy példányt átvett.

Figyelemmel arra, hogy az előállítás idejéről szóló igazolás közokiratnak minősül, amelyet a panaszos több helyen is aláírt és úgy nyilatkozott, hogy abból egy példányt átvett, így a Testület ezen okirat bizonyító erejéből indult ki a panaszosi kifogás vizsgálata során, így amennyiben a panaszos nem kapott volna a dokumentumból, akkor nem is írta volna alá azt. Ezt a panaszosi magatartást tanúsítja az előállítás során tett nyilatkozata is, hiszen a nyilatkozatot előre, géppel kitöltötték, de figyelemmel arra, hogy a panaszos az abban foglaltakkal nem értett egyet, így saját kezűleg, nagybetűkkel a saját nyilatkozatát az egyes pontokhoz odaírta. Ezen panaszosi magatartásból indult ki a Testület, vagyis, ha a panaszos nem kapott volna példányt az igazolásból, akkor azt valószínűleg nem is írta volna alá. Ezen körülményekre tekintettel a Testület csakis úgy határozhatott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

A panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a dokumentációkból való részesedése vonatkozásában.

5) A panaszos véleménye szerint a rendőrök nem biztosították megfelelően a helyszínt, így pedig nem tettek eleget az Rtv. 43. §-ában előírt kötelezettségüknek. Tényelőadása alapján a rendőrök az ellenérdekű félnek megengedték, hogy az autójával odébb álljon, de a panaszosnak még azt sem engedték meg, hogy a gépjárművét beindítsa és álló helyzetben a testvéreinek megmutassa, hogy a speciális, biztonsági berendezéseket hogyan tudja kikapcsolni az autóban.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának a valóság alapját, hiszen álláspontjuk szerint szabályszerűen biztosították a helyszínt.

Az Rtv. 43. § az intézkedő rendőr számára előírja, hogy a feladata ellátása során jogosult megtiltani, illetőleg megakadályozni, hogy valamely bűncselekmény, szabálysértés, baleset, egyéb esemény helyszínét megváltoztassák.

A Testület jelen kifogás kapcsán olyan fokú ellentmondásba ütközött a panaszos és a rendőrség tényelőadásának értékelése kapcsán, amelyet a rendelkezésre álló csekély számú bizonyítékkal és a korlátozott számú bizonyítási eszközével nem tudott feloldani, így nem tudott kialakítani egy olyan történeti tényállást, amely alapján érdemben megvizsgálhatta volna a panaszos kifogását. Emiatt csakis arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a helyszín nem megfelelő biztosítására vonatkozó kifogása kapcsán nem megállapítható.

A helyszín nem megfelelő biztosítására vonatkozó panaszosi kifogás vizsgálata kapcsán a Testület feloldhatatlan ellentmondásba ütközött a két fél tényelőadása értékelése során, így arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

6) A Testület végezetül az intézkedő rendőrök fellépését vizsgálta meg.

a) A panaszos előadása szerint egyik rendőr sem köszönt, nem mutatkozott be, nem azonosította magát és többszöri kérése ellenére sem tájékoztatták a végrehajtandó cselekményekről.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos kifogásának a valóság alapját, hiszen elmondása szerint valamennyi, a helyszínre megérkező rendőr eleget tett a rendőri szolgálati fellépésre irányadó normáknak, így megfelelően köszöntek, bemutatkoztak és folyamatosan, rendkívül részletesen, többször is tájékoztatták a panaszost. A panaszos kéréseit udvariasan, türelmesen végrehajtották, hiszen a panaszos többször nem értette a tájékoztatásokat, vagy irreleváns kérdéseket tett fel a rendőröknek, de mindig tájékoztatták és mindig feleltek a feltett kérdésekre.

Az Rtv. 2. § szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszakkal megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület ezen panaszra tekintetében is olyan fokú ellentmondást tapasztalt a történeti tényállás megállapítása során a két fél tényelődása között, amelyet nem tudott feloldani a rendelkezésére álló csekély számú bizonyíték gondos mérlegelésével sem, így nem tudott kialakítani egy olyan történeti tényállást, amely alapján a panaszos kifogását érdemben megvizsgálhatta volna, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a helyszínen kinevették, megalázó módon, sőt egyes esetekben fenyegetően intézkedtek vele szemben.

A rendőrök határozottan visszautasították a panaszos állításainak a valóság alapját, hiszen mindvégig nyugodt, kulturált hangnemben intézkedtek a panaszossal szemben. Ezzel szemben a panaszos fejtett ki a helyszínen olyan magatartást, amely a rendőri intézkedés időbeli elhúzására vonatkozott, hangulatingsodás jellemezték, arrogáns volt, nem volt együttműködő.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő

és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos és a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással, így a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek tükrében megítélhette volna a panaszos kifogását. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszköz és a bizonyítékok csekély volta lehetetlenné tette az ellentmondás feloldását, így ezen körülményre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentebb tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a panaszos előállításához az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapot szolgáltat, így erre figyelemmel nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület véleménye szerint az előállítás megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, így etekintetben sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga. A Testület az előállítás időtartamát sem találta szükségtelenül, indokolatlanul és aránytalanul hosszúnak, az megfelelt a jogszabályi előírásoknak, így véleménye szerint nem sérült a

panaszos személyi szabadsághoz való joga. A panaszos bilincselése nem felelt meg az arányosság és fokozatosság követelményének, így erre figyelemmel sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. A bilincshasználatra vonatkozó figyelmeztetés kapcsán a Testület feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a két fél tényelődása között, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható. A mosdóhasználatra vonatkozó panaszosi kifogást a Testület nem találta alaposnak, ezért véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való az előállítás során keletkezett dokumentációkból való részesedés kapcsán. A nem megfelelő helyszínbiztosításra vonatkozó panaszosi sérelem tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható a tényelődások között feszülő, feloldhatatlan ellentmondásokra tekintettel. A panaszos a rendőri fellépést több szempontból kifogásolta, de az egymásnak ellentmondó információkra figyelemmel a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme (bemutatkozás, azonosítási kötelezettség, tájékoztatási kötelezettség) és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme (kinevették, megalázó és fenyegető rendőri fellépés) nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2016. július 7.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag